

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Delegatura w Lublinie
20-012 Lublin, ul. Ochotnicza 10
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 31 grudnia 2009r.

RLU-411-8/06/IM
p.o.

Decyzja Nr RLU 31/09

1. Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080, zm. Dz.U. z 2006 r. Nr 157 poz. 1119, Dz.U. z 2006r. Nr 170 poz. 1217, Nr 249 poz. 1834) w związku z treścią art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50 poz. 331) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 powołanej ustawy z 2000r. i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 18 poz. 172, zm. Dz.U. z 2003 r. Nr 6 poz. 68) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134 poz. 939), w związku z § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. nr 107 poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Siemiatyczach, ul. 11 Listopada 43, Powszechnej Spółdzielni Spożywców Społem w Siemiatyczach, Pl. Jana Pawła II 1 oraz Przedsiębiorstwa Usługowo – Asenizacyjnego ASTWA Sp. z o.o. w Białymstoku przeciwko Przedsiębiorstwu Komunalnemu Sp. z o.o. w Siemiatyczach,

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Siemiatyczach, polegające na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, pochodzących z terenu Miasta Siemiatycze, poprzez stosowanie nieuczciwych, nadmiernie wygórowanych opłat za przyjęcie odpadów komunalnych w wysokości 17 zł/m³ lub 150 zł/t, na składowisko odpadów przeznaczonym dla Miasta Siemiatycze i **stwierdza się jej zaniechanie od dnia 31.01.2008r.**

2. Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080, zm. Dz.U. z 2006 r. Nr 157 poz. 1119, Dz.U. z 2006r. Nr 170 poz. 1217, Nr 249 poz. 1834) w związku z treścią art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50 poz. 331) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 powołanej ustawy z 2000r. i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 18 poz. 172, zm. Dz.U. z 2003 r. Nr 6 poz. 68) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134 poz. 939), w związku z § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. nr 107 poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko–Własnościowej w Siemiatyczach, ul. 11 Listopada 43, Powszechnej Spółdzielni Spożywców Społem w Siemiatyczach, Pl. Jana Pawła II 1 oraz Przedsiębiorstwa Usługowo – Asenizacyjnego ASTWA Sp. z o.o. w Białymstoku przeciwko Przedsiębiorstwu Komunalnemu Sp. z o.o. w Siemiatyczach,

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nie stwierdza się stosowania przez Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Siemiatyczach praktyki ograniczającej konkurencję i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, poprzez działanie polegające na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku odbioru odpadów komunalnych i dostarczania ich na składowisko, pochodzących z terenu Miasta Siemiatycze, w wyniku stosowania nieuczciwej, nadmiernie wygórowanej opłaty w wysokości 22 zł/m³ za wywóz odpadów komunalnych.

3. Na podstawie art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080 ze zm.) w związku z treścią art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50 poz. 331) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 powołanej ustawy z 2000r. i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 18 poz. 172, zm. Dz.U. z 2003 r. Nr 6 poz. 68) oraz § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134 poz. 939), w związku z § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. nr 107 poz. 887)

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Siemiatyczach, **karę pieniężną** w wysokości 65980 zł (słownie: sześćdziesiąt pięć tysięcy dziewięćset

osiemdziesiąt złotych), płatną do budżetu Państwa, w związku z dopuszczeniem się stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, określonej w pkt 1. decyzji.

4. Na podstawie art. 75 w związku z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080 ze zm.) w związku z treścią art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50 poz. 331) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 powołanej ustawy z 2000r. i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 18 poz. 172, zm. Dz.U. z 2003 r. Nr 6 poz. 68) oraz § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134 poz. 939), w związku z § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. nr 107 poz. 887), w imieniu Prezesa UOKiK postanawia się nakazać Przedsiębiorstwu Komunalnemu Sp. z o.o. w Siemiatyczach uiszczenie na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Siemiatyczach, ul. 11 Listopada 43, tytułem **zwrotu kosztów postępowania** kwoty: 5500 zł (słownie: pięć tysięcy pięćset złotych).

5. Na podstawie art. 75 w związku z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080 ze zm.) w związku z treścią art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50 poz. 331) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 powołanej ustawy z 2000r. i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 18 poz. 172, zm. Dz.U. z 2003 r. Nr 6 poz. 68) oraz § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134 poz. 939), w związku z § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. nr 107 poz. 887), w imieniu Prezesa UOKiK postanawia się nakazać Przedsiębiorstwu Komunalnemu Sp. z o.o. w Siemiatyczach uiszczenie na rzecz Powszechnej Spółdzielni Spożywców SPOŁEM w Siemiatyczach, tytułem **zwrotu kosztów postępowania** kwoty: 500 zł (słownie: pięćset złotych).

Uzasadnienie:

Do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie (dalej: Prezes UOKiK lub organ antymonopolowy) wpłynęły trzy wnioski o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko

Przedsiębiorstwu Komunalnemu Sp. z o.o. w Siemiatyczach (dalej: Przedsiębiorca). Wnioskodawca - **Powszechna Spółdzielnia Spożywców „Społem” w Siemiatyczach** (dalej: Społem) zarzucił stosowanie przez Przedsiębiorcę nadmiernie wygórowanych cen za składowanie odpadów komunalnych, wskazując, że próbował on zastosować od kwietnia 2006r. cenę w wysokości 17 zł/m³, podczas gdy dotychczasowa cena, na podstawie umowy z 2.01.2004r. wraz z aneksem z dnia 25.08.2005r. wynosiła 11,63 zł/m³ (+VAT). Zdaniem Społem taka podwyżka, ponad 50%-owa, miała charakter drastyczny. Wyjaśniając przyczyny podwyżki Przedsiębiorca poinformował Społem, że wynika ona z konieczności „dostosowania składowiska do wymogów ustawowych”, nie informując jednocześnie o jakie koszty chodzi i nie przedkładając żadnej kalkulacji. Ze skutkiem na 30.06.2006r. Przedsiębiorca wypowiedział umowę na przyjmowanie odpadów komunalnych z 2004r. Społem uznając Przedsiębiorcę za monopolistę na rynku siemiatyckim złożyła wniosek do Prezesa UOKiK o wszczęcie postępowania antymonopolowego.

Wnioskodawca – **Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa**, ul. 11-go Listopada 43 w Siemiatyczach (dalej: Spółdzielnia) zarzuciła stosowanie przez Przedsiębiorcę nadmiernie wygórowanych cen za wywóz (transport) odpadów komunalnych oraz naruszenie zbiorowych interesów konsumentów, poprzez odmowę rzetelnego wykazania podstaw ustalania cen usług oraz prawdziwej i pełnej informacji. Spółdzielnia poinformowała, że jest głównym zleceniodawcą Przedsiębiorcy w zakresie wywozu odpadów komunalnych. W 2002 r. zawarła ona z Przedsiębiorcą umowę, która wraz z aneksami obowiązywała do 2006r., a następnie została wypowiedziana pismem z dnia 30.03.2006r. przez Przedsiębiorcę. Przyczyną wypowiedzenia miał być „drastyczny wzrost kosztów wywozu nieczystości stałych i utrzymania składowiska odpadów oraz wysokie koszty doposażenia składowiska w niezbędne obiekty konieczne do uzyskania pozwolenia zintegrowanego...”. Projekt nowej umowy, przedstawiony Spółdzielni, wraz z zastrzeżeniem zaprzestania świadczenia usług w przypadku jej niepodpisania, Przedsiębiorca przedstawił 27.04.2006r. Spółdzielnia zgłosiła zastrzeżenie co do wzrostu ceny za wykonywane usługi o ok. 70% (z 12,84 zł/m³ do 22 zł/m³) i co do trybu ewentualnego wypowiedzenia umowy.

Wnioskodawca – **Przedsiębiorstwo Usługowo-Asenizacyjne „ASTWA” Sp. z o.o. w Białymstoku** (dalej: Astwa) zarzuciło Przedsiębiorcy nadużywanie pozycji dominującej poprzez zachowanie wypełniające znamiona czynu określonego w art. 8 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Astwa poinformowała we wniosku, iż 19.11.2001r. zawarła umowę z Przedsiębiorcą na odbieranie i składowanie na zarządzanym przez niego składowisku odpadów komunalnych. Koszt składowania 1 tony odpadów, obciążający Astwę określono w tej umowie na 66,86 zł. Umowa ta została wypowiedziana 12.04.2006r. przez Przedsiębiorcę, bez podania przyczyn i jednocześnie Astwie został przedstawiony projekt nowej umowy, ze znacznie podwyższoną ceną jednostkową za przyjęcie 1 tony odpadów na składowisko, równą 150 zł (wzrost o 224%). Astwa wskazała Przedsiębiorcy, że jego działania naruszają obowiązujące przepisy w postaci ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Na takie zarzuty, jak również na propozycje ustalenia nowej stawki Przedsiębiorca nie

odpowiedział. Astwa podniosła, że stawki za przyjęcie odpadów komunalnych na składowiska w województwie podlaskim oscylują pomiędzy 4,60 zł/t do 90 zł/t, przy czym stawki najwyższe są pobierane przez Zakłady Utylizacji Odpadów Komunalnych w Białymstoku i Suwałkach, które dokonują dodatkowo także przeróbki odpadów. Astwa wskazała również, że Przedsiębiorca trudni się także, obok zarządzania składowiskiem, wywozem odpadów i jego działania mogą zmierzać do wyeliminowania konkurencji, jaką stanowi w tym zakresie usług Astwa.

Prezes UOKiK postanowieniem z dnia 1.08.2006r., skierowanym do Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Siemiatyczach, odmówił wszczęcia postępowania w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, ponieważ wstępna analiza wniosku o wszczęcie takiego postępowania wykazała, iż Spółdzielnia nie jest podmiotem uprawnionym na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 15 grudnia 2000 r. do wystąpienia z takim wnioskiem.

Prezes UOKiK wszczął w dniu 1.08.2006r. postępowanie antymonopolowe przeciwko Przedsiębiorstwu Komunalnemu Sp. z o.o. w Siemiatyczach, pod zarzutem nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku składowania odpadów komunalnych, polegającym na narzucaniu nadmiernie wygórowanych cen za składowanie oraz za wywóz odpadów komunalnych, co może stanowić naruszenie art. 8 ust. 2 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W związku z faktem, iż trzy wniesione wnioski o wszczęcie postępowania antymonopolowego były skierowane przeciwko temu samemu przedsiębiorcy oraz dotyczyły tego samego stanu faktycznego, organ antymonopolowy uznał za uzasadnione wszczęcie i prowadzenie w przedmiotowej sprawie jednego postępowania administracyjnego (antymonopolowego).

Odpowiadając na postanowienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego Przedsiębiorca stwierdził, że zarzuty podnoszone we wnioskach o wszczęcie postępowania antymonopolowego „są bezpodstawne, bezzasadne i pozostają w sprzeczności ze stanem faktycznym sprawy”. Wyjaśnił, że w celu uniknięcia decyzji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o wstrzymaniu użytkowania składowiska w Siemiatyczach konieczne jest uzyskanie tzw. pozwolenia zintegrowanego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2006, Nr 129 poz. 902). W celu uzyskania takiego pozwolenia Przedsiębiorca musi zaś doposażyć składowisko odpadów w odpowiednie instalacje i urządzenia (linia energetyczna, budynek socjalny, doprowadzenie wody, instalacja p-pożarowa, budowa trzeciego piezometru, instalacja przewodów do odprowadzania gazu składowiskowego, zbiornik na ścieki, waga samochodowa, stacja meteorologiczna). Koszt takiego doposażenia składowiska wg Przedsiębiorcy miał wynosić ok. 500 tys. zł. Ponadto Przedsiębiorca wskazał, że pozyskiwanie środków na cel doposażenia składowiska różnymi drogami, w tym poprzez podwyżki cen nie jest czynione bezprawnie, ale w oparciu o „szczegółową kalkulację kosztów poczynionych i zamierzonych inwestycji na terenie składowiska, przy uwzględnieniu reguł ekonomii i realnych kosztów świadczenia usług mieszkańcom gminy”. Zdaniem Przedsiębiorcy wnioskodawcy we wnioskach oparli się wyłącznie o kryterium dynamiki wzrostu ceny, nie uwzględniając dokonywanych przez Przedsiębiorcę

inwestycji, czy konieczności urealnienia kosztów usługi. Przedsiębiorca wskazał też na fakt podjęcia przez Radę Miasta Siemiatycze uchwały z dnia 24 kwietnia 2002r., Nr XXXIII/199/02 w sprawie opłat za usługi w zakresie usuwania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, ustalającej górną stawkę opłaty ponoszonej przez właścicieli nieruchomości na 32 zł/m³ netto. Ponadto Przedsiębiorca poinformował, że począwszy od 1.07.2002r. mieszkańcy Siemiatycz (zamieszkujący w budownictwie jednorodzinne) oraz drobne podmioty gospodarcze ponosili znacznie większe opłaty za wywóz odpadów komunalnych niż Spółdzielnia (jeden z wnioskodawców), która korzystała „z niczym nie uzasadnionej niskiej stawki za odbiór odpadów w porównaniu z innymi podmiotami”. Według Przedsiębiorcy nastąpiła więc konieczność zrównoważenia kosztów i potrzeba doposażenia składowiska. Przedsiębiorca przedstawił też tabelę, z której miałyby wynikać, że tak niskich cen jak on nie stosowało żadne inne przedsiębiorstwo w regionie podlaskim.

Wnioskodawcy odnosząc się do wyjaśnień Przedsiębiorcy podtrzymali swoje zarzuty, wskazując przy tym (Astwa) na kolejne nieprawidłowości, przede wszystkim na błędnie określony przelicznik wagowo-objętościowy odpadów oraz nieuzasadnione różnicowanie podmiotów pod względem ponoszonych kosztów składowania odpadów komunalnych.

W trakcie postępowania Spółdzielnia, z uwagi na skomplikowany pod względem merytorycznym charakter sprawy, wystąpiła z wnioskiem o sporządzenie opinii przez biegłego. Po przygotowaniu zakresu opinii przez organ antymonopolowy taka opinia została przez biegłych sporządzona i bez sprzeciwów stron postępowania przyjęta.

Prezes UOKiK ustalił, co następuje:

Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Siemiatyczach jest przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego, nr KRS: 0000013953. W zakresie prowadzonej działalności świadczy m.in. usługi odbioru i transportu odpadów komunalnych, jak również usługi odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych na składowisku (unieszkodliwianie odpadów). Przedsiębiorca jest właścicielem (od 1995r.) miejskiego składowiska odpadów komunalnych w Siemiatyczach. Składowisko w/w służy, zgodnie z treścią decyzji Burmistrza Miasta Siemiatycze zezwalających na wywóz odpadów z tego miasta oraz umów dotychczas zawieranych przez Przedsiębiorcę jako zarządcę składowiska, wyłącznie do unieszkodliwiania odpadów pochodzących z miasta Siemiatycze. Z tego też terenu wywozi odpady komunalne Przedsiębiorca, świadcząc usługi odbioru odpadów i dostarczania na własne składowisko, celem ich unieszkodliwienia. Przedsiębiorca nie posiada zezwoleń, które umożliwiałyby mu świadczenie usług odbioru odpadów z terenu innych gmin, za wyjątkiem Gminy Siemiatycze (gdzie zezwolenie posiada), na terenie której nie ma jednak zawartych umów i nie dokonuje wywozu odpadów. Ustalono, na podstawie włączonego Postanowieniem nr 162/09 do akt sprawy materiału dowodowego z innego postępowania antymonopolowego (sygn. akt: RLU-411-1/09/EW), prowadzonego także przeciwko Przedsiębiorstwu Komunalnemu Sp. z o.o. w Siemiatyczach że zarówno składowisko dla Gminy Siemiatycze (jednostka odrębna w stosunku do

Miasta Siemiatycze), jak też składowiska położone w okolicznych gminach (Dziadkowice, Grodzisk, Mielnik, Nurzec Stacja) przyjmują odpady komunalne (z niewielkimi wyjątkami) tylko ze swojego terenu. W okresie objętym postępowaniem antymonopolowym na składowisko w Siemiatyczach wwożone były odpady z terenu Miasta Siemiatycze (w przeważającej części przez Przedsiębiorcę - ok. 90% całości wwozu), odpady własne przedsiębiorców i instytucji, mających siedzibę na terenie Miasta Siemiatycze oraz w bardzo niewielkiej ilości (ok. 0,1%) odpady wwożone przez Astwę w ramach usługowego odbioru i transportu odpadów komunalnych z Miasta Siemiatycze.

Organ antymonopolowy rozpatrując sprawę wziął pod uwagę następujące uwarunkowania prawne. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2005r. Nr 236 poz.2008) utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. W myśl art. 3 ust. 2 lit. a) tejże ustawy, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania. Ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o zmianie ustawy o odpadach oraz zmianie innych ustaw (Dz.U. 2005 Nr 175 poz. 1458) art. 3 ust.2 lit a) usunięto obowiązek gminy w zakresie zapewnienia budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych, jednakże w/w art. 3 ustawy o utrzymaniu czystości (...) należy interpretować z uwzględnieniem przepisów rodz.3a ustawy z dnia 27 kwietnia 2002 r. o odpadach (tekst jedn. Dz.U. 2007 Nr 39 poz. 251 ze zm.) zatytułowanego „Zadania samorządu terytorialnego w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi” a w szczególności jej art. 16a, dotyczącym obowiązkowych zadań gminy. Art. 16 a ustawy o odpadach stanowi dopełnienie art. 3 ustawy o utrzymaniu czystości (...).w zakresie obowiązków gminy. Jednym z zadań wymienionych w w/w przepisie jest zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania opadów komunalnych przez przedsiębiorców. Jednocześnie, zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zaspokajanie potrzeb zbiorowych wspólnoty w zakresie m.in. utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów należy do zadań własnych gminy. W przypadku Miasta Siemiatycze zadania te są wypełniane za pośrednictwem Przedsiębiorcy, będącego spółką komunalną.

Zgodnie z art. 9 ustawy o odpadach, odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi lub unieszkodliwieniu w miejscu ich powstawania. Odpady, które nie mogą być podawane odzyskowi lub unieszkodliwieniu w miejscu ich powstawania, powinny być, uwzględniając najlepszą dostępną technikę lub technologię, o której mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 maja 2001r., Prawo ochrony środowiska, przekazywane do najbliższej położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu (ust.2). Zgodnie z art.9 ust.3 niesegregowane odpady komunalne, pozostałości z ich sortowania oraz komunalne osady ściekowe powinny być poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu na obszarze tego

województwa, na którym zostały wytworzone. Wskazane wyżej uwarunkowania prawne tworzą tzw. zasadę bliskości w odniesieniu do gospodarki odpadami komunalnymi.

Wobec usługobiorców, w tym do wnioskodawców postępowania zakończonego niniejszą decyzją Przedsiębiorca stosował zróżnicowane ceny w zależności od usługobiorcy i rodzaju świadczonych usług.

W stosunku do Spółdzielni i Zarządu Nieruchomości Komunalnych (dalej: Zarząd) Przedsiębiorca świadczył usługę odbioru odpadów komunalnych, na koszt której składa się zarówno koszt załadunku i transportu odpadów, jak i następnie poddanie ich odzyskowi i unieszkodliwieniu poprzez właściwe składowanie.

Taki sam zakres usługi świadczonej przez Przedsiębiorcę dotyczył kolejnej kategorii usługobiorców, tj. osób indywidualnych (zasoby budownictwa jednorodzinnego, ok. 1300 umów) oraz „drobnych” podmiotów gospodarczych (ok. 130 umów). Jednak ta kategoria klientów była obciążana znacznie wyższymi stawkami opłat niż Spółdzielnia i Zarząd. Stawki te były na tyle wysokie, że nie uległy zmianie w sytuacji, gdy w trakcie 2006r. pozostałe opłaty stosowane przez Przedsiębiorcę znacznie wzrosły.

W odniesieniu do Astwy oraz tylko w ciągu jednego miesiąca 2006r. wobec Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego „MPO” Sp. z o.o. w Białymstoku (dalej: MPO) Przedsiębiorca świadczył wyłącznie usługi przyjmowania odpadów na składowisko, czyli usługi odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Zarówno Astwa, jak i MPO dostarczały odpady komunalne na składowisko zarządzane przez Przedsiębiorcę w ramach wykonywania usługi odbioru odpadów od podmiotów na terenie Miasta Siemiatycze, której koszt zawierał koszty załadunku i transportu odpadów oraz koszt ich odzysku i unieszkodliwiania na składowisku, pobierany jako opłata za wwóz odpadów przez Przedsiębiorcę.

Kolejną grupę usługobiorców stanowią podmioty, w tym Społem, położone na terenie Miasta Siemiatycze, wobec których Przedsiębiorca także świadczył wyłącznie usługi przyjmowania odpadów na składowisko, czyli usługi odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Jednak w odróżnieniu od Astwy i MPO podmioty te dowoziły na składowisko wyłącznie własne odpady, a więc nie wykonywały tej działalności w sposób usługowy. Ta kategoria usługobiorców była obciążana przez Przedsiębiorcę stawkami innymi niż Astwa i MPO. Do tej grupy zalicza się także Przedsiębiorstwo Usługowe MPO-J Anna Jarocka (dalej: MPO-J), ze względu na wysokość stosowanych wobec niego przez Przedsiębiorcę stawek za odzysk i unieszkodliwianie odpadów, niezależnie od faktu wykonywania przez MPO-J swojej działalności (odbioru odpadów) w sposób usługowy.

Zróżnicowanie i zmiany stawek opłat za usługę odbioru odpadów i dostarczania ich na składowisko, obejmujących także opłatę za usługę odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez Przedsiębiorcę oraz zróżnicowanie i zmiany wyłącznie opłat za usługę odzysku i unieszkodliwiania odpadów przez Przedsiębiorcę obrazuje tabela nr 1 poniżej.

Rodzaje, wielkość i zmiany stawek opłat za odbiór i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, stosowanych przez Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Siemiatyczach w latach 2005-2006 (tabela 1).

Rodzaj opłaty	Usługobiorca	Od kiedy stawka obowiązywała				Zmiana stawki (6:4)
		1.01.2005	1.10.2005	14.03.2006	2006	
1	2	3	4	5	6	7
Oplata za odbiór odpadów (obejmuje transport i unieszkodliwianie)	Spółdzielnia i Zarząd	11,38 zł/m ³	12,84 zł/m ³		22 zł/m ³ <i>stawka z umowy dla Spółdzielni z dn.29.09.06..</i>	71%
	Zabudowa jednorodzinna i mali przedsiębiorcy	22,8-29,9 zł/m ³	22,8-30,9 zł/m ³			-
Oplata za unieszkodliwianie odpadów (przyjęcie na składowisko)	MPO-J	10,73 zł/m ³	11,63, zł/m ³		17 zł/m ³ <i>aneks do umowy z MPO-J z dn.12.04.06.</i>	46%
	ASTWA	64,79 zł/t lub 11,27 zł/m ³	66,86 zł/t		150 zł/t <i>stawka z projektu umowy z dn.12.04.06.</i>	224%
	MPO	-	-	66,86 zł/t	-	-
Oplata za unieszkodliwianie odpadów własnych usługobiorcy (przyjęcie na składowisko)	Społem i inne podmioty wwożące samodzielnie własne odpady	11,27 zł/m ³	11,63 zł/m ³		17 zł/m ³ <i>aneks do umowy ze Społem z dn.12.04.06..</i>	46%

Z tabeli powyższej wynika, że Spółdzielnia i Zarząd uiszczali około dwukrotnie mniejsze opłaty za odbiór i transport odpadów komunalnych niż osoby zamieszkałe w budownictwie indywidualnym oraz mali przedsiębiorcy.

W okresie zaś 2005r i początku 2006r. pomiędzy opłatami ponoszonymi przez Spółdzielnię, a opłatami uiszczanymi przez Społem i inne podmioty, dostarczające samodzielnie własne odpady komunalne, występuje niewielka różnica, pomimo że Spółdzielnia i Zarząd płacili za odbiór odpadów oraz ich odzysk i unieszkodliwianie, a pozostałe podmioty wyłącznie za odzysk i unieszkodliwianie.

Natomiast w okresie od kwietnia do września 2006r. Przedsiębiorca wprowadził lub zamierzał wprowadzić bardzo znaczne podwyżki opłat sięgające od 46% (podwyżka opłaty za składowanie odpadów rozliczanych w m³) do 224 %

(propozycja podwyżki opłaty za odzysk i unieszkodliwianie odpadów rozliczanych w tonach).

W stosunku do przedsiębiorców dostarczających odpady w ramach świadczonych usług na składowisko Przedsiębiorca stosował stawki odnoszące się do objętości (tak wobec MPO-J) lub do wagi odpadów komunalnych (tak wobec Astwy).

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że Przedsiębiorca przeprowadził w 2006r. zmianę wielkości opłat za odbiór i unieszkodliwianie odpadów komunalnych bez jakichkolwiek negocjacji cenowych, a wręcz pod groźbą zaprzestania świadczenia usług. I tak w aneksie z dnia 12.04.2006r. do umowy zawartej w dniu 2.01.2004r., przesłanym do Społem, w § 1 stwierdza się: „Dostawca może w terminie 7 dni od otrzymania zawiadomienia o zmianie wysokości opłaty przyjąć ją lub dokonać wypowiedzenia niniejszej umowy”. Z kolei w piśmie do Spółdzielni z dnia 27.04.2006r., do którego została załączona nowa umowa na usługę wywozu odpadów, Przedsiębiorca stwierdził, że w przypadku braku zaakceptowania warunków tejże umowy zaprzestanie wykonywania przedmiotowej usługi. Spółdzielnia dwukrotnie (pisma z 8.05.2006r. i 7.06.2006r.) zwracała się do Przedsiębiorcy o przedstawienie kalkulacji wzrostu kosztów usługi wywozu, pisma te pozostały bez odpowiedzi. Również w stosunku do Astwy została wypowiedziana przez Przedsiębiorcę dotychczas obowiązująca umowa (z 2001r.). Przedsiębiorca przedstawił nową umowę, załączoną do pisma z dnia 12.04.2006r., także nie pozostawiającą możliwości negocjacji („W przypadku zaakceptowania warunków prosimy podpisanie i odesłanie 1 egzemplarza...”). Na dwa pisma Astwy (z 27.04.2006r. i 24.05.2006r.), zmierzające do re negocjacji nowej stawki za składowanie odpadów, Przedsiębiorca nie odpowiedział.

Nowe stawki, zaproponowane usługobiorcom od kwietnia 2006r. były usprawiedliwiane przez Przedsiębiorcę, w korespondencji z nimi i z organem antymonopolowym, przede wszystkim kosztami dostosowania składowiska do poziomu technicznego, determinowanego koniecznością uzyskania tzw. pozwolenia zintegrowanego. Takie stanowisko zajął Przedsiębiorca w piśmie do Społem z dnia 23.05.2006r. W korespondencji do Spółdzielni (pismo z dn. 30.03.2006r.) obok drastycznego wzrostu kosztów wywozu nieczystości i utrzymania składowiska odpadów Przedsiębiorca wskazał „wysokie koszty doposażenia składowiska”. Z kolei zmiana stawki o ponad 220% wobec Astwy nie została przez Przedsiębiorcę uzasadniona. Odpowiadając na postanowienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego Przedsiębiorca potwierdził motywę wprowadzenia znacznych podwyżek opłat, wskazując jako przyczyny podniesienia stawek za wywóz i składowanie odpadów komunalnych „głównie konieczność dostosowania składowiska odpadów do wymogów ustawowych” w celu uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

Przygotowana przez biegłych: dr inż. Zbigniewa Grabowskiego i dr Piotra Małeckiego „Opinia dotycząca zarzutu nadużycia pozycji dominującej na lokalnym rynku składowania odpadów komunalnych przez Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Siemiatyczach” odnosi się do 14 zagadnień, zgodnie z zakresem opinii, wskazanym przez organ antymonopolowy. Podstawowymi kwestiami, które przedmiotowa opinia miała rozstrzygnąć były: faktyczna

przyczyna skokowej podwyżki w 2006r. opłat za składowanie (odzysk i unieszkodliwianie) odpadów oraz opłat za odbiór (wywóz) odpadów. Ponadto istotną kwestią było także zweryfikowanie (przez analizę dokumentacji oraz wizję lokalną) zasadności i poprawności uwzględnienia przez Przedsiębiorcę, w kalkulacjach wprowadzonych opłat, kosztów dostosowania składowiska do poziomu umożliwiającego uzyskanie pozwolenia zintegrowanego.

Bezpośrednie stwierdzenia oraz wnioski, jakie można wyprowadzić na podstawie opinii biegłych w niniejszej sprawie nie potwierdzają stanowiska Przedsiębiorcy, odnośnie przyczyn, jak i konieczności tak znacznej podwyżki opłat w 2006r. Biegli nie zakwestionowali potrzeby działań w kierunku doposażenia składowiska celem uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Konieczność uzyskania pozwolenia zintegrowanego przez podmiot zarządzający składowiskiem odpadów komunalnych wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62 poz.627 ze zm.). Natomiast stosowane posiłkowo rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz.U. Nr 61 poz. 549) pozwala na ustalenie konkretnych wymagań dotyczących budowy składowiska, jego wyposażenia i technologii składowania.

W opinii biegłych nie została podważona konieczność modernizacji przez Przedsiębiorcę składowiska w Siemiatyczach, jednak sposób uwzględnienia kosztów tejże modernizacji w kalkulacji opłat za odbiór i unieszkodliwianie odpadów komunalnych został zakwestionowany. Analiza struktury kosztów działalności Przedsiębiorcy polegającej na odzysku i unieszkodliwianiu odpadów i oddzielnie działalności polegającej na odbiorze i transporcie odpadów przeprowadzona przez biegłych w odniesieniu do 2005 i 2006 roku dowodzi względnej stabilności kształtowania się poszczególnych pozycji kosztów. Jedynym zauważalnym odchyleniem jest znaczący wzrost w 2006r. kosztów osobowych, w odniesieniu do działalności polegającej na unieszkodliwianiu odpadów, co było spowodowane wprowadzeniem całodobowego nadzoru (większe zatrudnienie) na składowisku. Zgodnie z ustaleniami biegłych podwyżki stawek opłat do zakwestionowanego przez wnioskodawców poziomu (150 zł/t lub 17zł/m³) zostały oparte na podstawie dwóch elementów, tj. planowanych kosztów eksploatacyjnych składowiska oraz wartości pierwszych planowanych nakładów na modernizację składowiska. O ile przyjęte do kalkulacji opłaty za odzysk i unieszkodliwianie odpadów wielkości kosztów eksploatacyjnych nie budzą wątpliwości i są poprawne, to przerzucenie w nowe (po podwyżce) stawki opłat ok. 30% wartości wszystkich planowanych dopiero nakładów na doposażenie składowiska, w związku z koniecznością uzyskania pozwolenia zintegrowanego, nie jest uzasadnione. Jednorazowy koszt, który w dodatku miał być dopiero w bliżej nieustalonym terminie poniesiony, został potraktowany przez Przedsiębiorcę analogicznie, jak permanentne (ciągłe) koszty eksploatacyjne. Działaniem poprawnym ze strony Przedsiębiorcy byłoby natomiast zwiększenie opłaty za odzysk i unieszkodliwianie odpadów o wartość rocznych kosztów amortyzacyjnych z tytułu poczynionych inwestycji. Przedsiębiorca nie przedstawił jednak ani Prezesowi UOKiK, ani biegłym szczegółowych danych co do nakładów i harmonogramu ich realizacji, w związku z modernizacją składowiska, co w ogóle

uniemożliwiło wiarygodne określenie w opinii biegłych prawidłowej opłaty za odbiór i transport oraz za odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, uwzględniającej koszt modernizacji. Z ustaleń opinii biegłych wynika, że znaczna część prac modernizacyjnych była wykonywana przez Przedsiębiorcę na składowisku w Siemiatyczach dopiero w 2008r. (instalacja wodociągowa oraz elektryczna), a inne prace były w dalszym ciągu planowane (przebudowa brodzika, zakup i instalacja wagi). Z akt sprawy wynika, że jedynym, faktycznie poniesionym przed wprowadzeniem oprotestowanych podwyżek opłat, wydatkiem związanym z modernizacją składowiska była należność w kwocie 3000 zł z tytułu zawartej w dniu 30.12.2005r. z Przedsiębiorstwem Usług Geodezyjno-Kartograficznych „Meridian” Jan Kurzynka, Jan Zalewski, Agnieszka Kurzynka s.c. umowy o wykonanie dokumentacji i prac geodezyjnych.

Ponadto w opinii biegli zwrócili uwagę na podawany przez Przedsiębiorcę zróżnicowany koszt całości modernizacji składowiska. W korespondencji z Prezesem UOKiK podawana była kwota ok. 500 tys. zł, a biegli zostali poinformowani o koszcie równym 415 tys. zł. Należy także wskazać, iż w piśmie Przedsiębiorca do organu antymonopolowego z dnia 22.01.2007r. (L.dz. 214/07) Przedsiębiorca ten poinformował, że przyczynami podwyżki opłat w 2006r. nie były wydatki poniesione w 2005r., ale „Podstawą wzrostu było ujednoczenie wobec wszystkich odbiorców usług oraz posiadana strata na składowisku odpadów”.

Biegli przeprowadzili całościową analizę przychodów, kosztów, rentowności Przedsiębiorcy w zakresie usług odbioru i transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. W celu dokonania obiektywnej oceny został obliczony tzw. wskaźnik nagromadzenia odpadów (masa odpadów zajmująca jednostkę objętości). Konieczność ustalenia takiego wskaźnika wynikała ze stosowanej równocześnie przez Przedsiębiorcę w odniesieniu do odpadów miary objętości oraz ciężaru. Dokonując usługi odbioru i transportu odpadów Przedsiębiorca stosował miarę objętości (w m³), ta sama miara była stosowana wobec Społem i innych podmiotów samodzielnie wywożących swoje odpady na składowisko. Natomiast wobec Astwy i MPO (w krótkim czasie), świadczących usługę odbioru odpadów z terenu Siemiatycz, Przedsiębiorca stosował miarę wagową. Biegli na podstawie dokonanych badań i obliczeń przyjęli wagę 1 m³ odpadów, jako równą przeciętnie 120 kg, a objętość 1 tony odpadów równą 8,55m³.

W opinii biegłych (str. 28 Opinii) ustalony został jednostkowy koszt unieszkodliwiania oraz odbioru odpadów przez Przedsiębiorcę w 2005 i 2006r.

Jednostkowy koszt unieszkodliwiania i odbioru odpadów komunalnych przez Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Siemiatyczach, w 2005 i 2006r.

(tabela 2)

rodzaj kosztu	unieszkodliwianie		odbiór	
	2005	2006	2005	2006
zł/m ³	4,74	6,83	9,93	12,65
zł/t	37,51	54,39	78,80	100,41

Z porównania stawek wprowadzonych lub zaproponowanych przez Przedsiębiorcę w miesiącach kwiecień do września 2006r., kontrahentom zainteresowanym usługą odzysku i unieszkodliwiania, do faktycznego kosztu jednostkowego tejże usługi, wynika, że opłaty, jakie musieliby uiszczać przedsiębiorcy wwożący usługowo odpady na składowisko lub podmioty wwożące własne odpady na składowisko stanowią **wielokrotność** kosztów jednostkowych. I tak, opłata za przyjęcie 1 tony odpadów komunalnych, która wzrosła w wyżej wskazanym okresie z 66,86 zł/t na 150 zł/t, jest 2,75 razy wyższa od kosztu jednostkowego unieszkodliwienia 1 tony odpadów na składowisku w Siemiatyczach, co wynika z podzielenia wysokości opłaty równej 150 zł/t przez wysokość kosztu jednostkowego, równego 54,39 zł/t. Z kolei opłata za przyjęcie 1 m³ odpadów komunalnych, która wzrosła w wyżej wskazanym okresie z 11,63 zł/m³ na 17 zł/m³, jest 2,5 razy wyższa od kosztu jednostkowego unieszkodliwienia 1m³ odpadów na składowisku w Siemiatyczach, co wynika z podzielenia wysokości opłaty równej 17 zł/m³ przez wysokość kosztu jednostkowego, równego 6,83 zł/m³.

Z ustalonymi wyżej danymi koresponduje określony przez biegłych w opinii rzeczywisty wynik finansowy Przedsiębiorcy na działalności polegającej, na odzysku i unieszkodliwianiu odpadów komunalnych w 2005 i 2006 roku. W obu tych latach rentowność brutto wynosi odpowiednio 54,2% oraz 55,3%. Tak wysoka rentowność staje się zrozumiała przy wzięciu pod uwagę, zastosowanych przez Przedsiębiorcę stawek wielokrotnie przewyższających koszty jednostkowe przedmiotowej usługi. Mając na uwadze charakter świadczonych przez Przedsiębiorcę usług – komunalne o ciągłym charakterze, jest więc ona bardzo wysoka. Jednocześnie biegli ustalili, że wynik finansowy Przedsiębiorcy uzyskany z tytułu odbioru i transportu odpadów komunalnych był w obu tych latach ujemny, (Opinia – str. 34). przychód z tej działalności nie pokrywał jej kosztów

Dane te wskazuje na konieczność dofinansowania tej działalności Przedsiębiorcy przez wysokodochodową działalność polegającą na odzysku i unieszkodliwianiu odpadów. W tym celu test

Organ antymonopolowy przeprowadził standardowy test mający na celu sprawdzenie czy Przedsiębiorca byłby w stanie funkcjonować na rynku w zakresie usługi odbioru odpadów, gdyby musiał uiszczać opłaty za ich unieszkodliwienie w wysokości, w jakiej żąda od innych przedsiębiorców. Do testu przyjęto następujące wielkości: opłatę za unieszkodliwienie w wysokości, 150 zł/t (tyle Przedsiębiorca zażądał od Astwy) oraz opłatę za odbiór i transport odpadów równą 22 zł/m³ (takiej stawki zażądał Przedsiębiorca od Spółdzielni). Ponadto został zastosowany, ustalony przez biegłych przelicznik objętościowo-wagowy odpadów, zgodnie z którym 1 tonę odpadów stanowią odpady o objętości 8,55m³. Zgodnie z takimi założeniami Przedsiębiorca za odbiór i transport 1 tony odpadów powinien otrzymać kwotę równą 188,1 zł (8,55m³ x 22 zł). Z uzyskanej kwoty 150 zł musiałoby być przeznaczone na koszt unieszkodliwienia odpadów (wwoz na składowisko). Na pokrycie więc kosztów odbioru i transportu pozostawałaby kwota 38,1 zł. Biegli ustalili jaki udział w kosztach odbioru odpadów, obejmujących transport i unieszkodliwienie stanowią te rodzaje działalności. W zależności od danych źródłowych, pochodzących od Przedsiębiorcy, biegli ustalili udział w opłacie za odbiór odpadów części przypadającej na składowanie

(unieszkodliwianie) wynoszący od 35 do 48%, a części przypadającej na transport wynoszący od 52 do 65%. Obliczona natomiast w ramach testu kwota 38,1 zł, przypadająca na odbiór (koszty transportu), stanowi tylko 20,25% całości opłaty za odbiór, obejmującej transport i unieszkodliwianie, a powinna stanowić od 52 do 65%. W takiej testowej sytuacji transport odpadów odbywałby się poniżej kosztów tej usługi. Oznacza to, że gdyby wobec Przedsiębiorcy zastosować stawkę opłaty za unieszkodliwianie odpadów równą 150 zł/t, to musiałby on funkcjonować poniżej kosztów, co wskazuje na zawyżenie przez Przedsiębiorcę tejże stawki.

Organ antymonopolowy dokonał także porównania, stosowanych równoległe, przez Przedsiębiorcę, stawek odnoszących się do ciężaru i objętości odpadów komunalnych. W stosunku do okresu przed dokonaniem podwyżek będących przedmiotem postępowania antymonopolowego Przedsiębiorca deklarował stosowanie wobec Astwy stawki 66,86 zł/t lub 11,63 zł/m³, z kolei po wprowadzeniu przedmiotowych podwyżek opłat (w marcu – maju 2006r.) Przedsiębiorca przedłożył usługobiorcom stawki 150 zł/t lub 17 zł/m³. Z każdorazowego przeliczenia (podzielenia przez siebie) tych wielkości wynika, że początkowo Przedsiębiorca „uznał”, iż jedna tona odpadów odpowiada 5,75m³ tychże, by następnie zrewidować tę wielkość do 8,82m³ (wielkość zbliżona do ustalonej przez biegłych). Wskazuje to na znaczną dowolność Przedsiębiorcy w ustalaniu, dla potrzeb rozliczeń, wagi 1m³ odpadów komunalnych.

W kontekście jakości zarządzania przedsiębiorstwem organ antymonopolowy zauważył-, że wymagania odnośnie poziomu technicznego składowisk odpadów komunalnych, w związku z koniecznością uzyskania pozwolenia zintegrowanego, były znane już od 2001 roku, tj. od chwili opublikowania powoływanej ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. Fakt ten jest istotny w związku z użyciem przez Przedsiębiorcę na początku 2006r., do kalkulacji podwyższonych opłat, aż ok. 30% zamierzonych kosztów (30%, czyli 130,5 tys. zł całości kosztów modernizacji miałyby obciążać jeden rok). Koszty te nie zostały ani w 2005r, ani w 2006r. w istotnej części poniesione.

Zarówno z opinii biegłych, jak i wprost ze zgromadzonego w postępowaniu antymonopolowym materiału dowodowego wynika fakt stosowania przez Przedsiębiorcę wobec Spółdzielni i Zarządu Nieruchomości Komunalnych Sp. z o.o. w Siemiatyczach zdecydowanie niższych niż wobec innych usługobiorców stawek opłaty za odbiór i transport odpadów komunalnych. Jednocześnie (po 1.09.2005r.) były stosowane przez Przedsiębiorcę stawki w wysokości 12,84 zł/m³ (za odbiór od Spółdzielni – opłata obejmowała transport i unieszkodliwianie na składowisku), jak i stawka w wysokości 11,63 zł/m³ (tylko za przyjęcie odpadów na składowisko od innych kontrahentów). Przedsiębiorca przyznał i potwierdziła to opinia biegłych, że do momentu ustalenia wobec Spółdzielni stawki w wysokości 22zł/m³, odbiór odpadów komunalnych od Spółdzielni, przy zastosowaniu stawki równej 12,84 zł/m³, przynosił straty. Obliczona przez biegłych, na podstawie ustalonych kosztów jednostkowych odbioru i unieszkodliwiania odpadów, opłata za odbiór i unieszkodliwianie odpadów, uwzględniająca wielkość zysku zakładanego przez Przedsiębiorcę (zakładany zysk równy 10%), wynosi dla 2006 roku 21,44 zł/m³ (Opinia – str. 31). Wielkość ta jest nieznacznie niższa niż stawka faktycznie dla Spółdzielni i innych podmiotów

(Zarząd Mienia Komunalnego Sp. z o.o. w Siemiatyczach i administrowane przez niego wspólnoty mieszkaniowe) zastosowana, czyli 22 zł/m³.

Przedsiębiorca stosował przedmiotowe stawki (22 zł/m³ za odbiór i unieszkodliwianie odpadów oraz 17 zł/m³ lub 150 zł/t za ich unieszkodliwianie) do dnia 31.01.2008r. Od wskazanej daty weszło w życie zarządzenie Prezesa Przedsiębiorcy z dnia 21.01.2008r., które ustaliło nową stawkę za unieszkodliwianie odpadów, w wysokości 30 zł/m³ oraz nowe stawki za odbiór odpadów, uzależnione od wielkości pojemnika, sprowadzające się do stawki bazowej, równej 53 zł/m³ odpadów komunalnych.

W aspekcie wielkości wywozu odpadów komunalnych z terenu Miasta Siemiatycze w badanym okresie, obejmującym lata 2005-2006, organ antymonopolowy ustalił, że całkowita wielkość tego wywozu, wyrażona w metrach sześciennych, wyniosła odpowiednio: 34251m³ i 34440m³. Przez Przedsiębiorcę, na składowisko miejskie w Siemiatyczach, wwieziona zostało odpowiednio 88,3% i 91,6% tychże odpadów, pochodzących wyłącznie z Miasta Siemiatycze. Pozostałe odpady zostały wwiezione jako własne i własnym transportem przez przedsiębiorców oraz instytucje z terenu Siemiatycz. Inni przedsiębiorcy, posiadający zezwolenia Burmistrza Miasta Siemiatycze na odbiór odpadów albo praktycznie nie świadczyli takiej działalności (MPO-J), albo w bardzo niewielkim zakresie (Astwa – ok. 0,1% całości wwozu).

Przychód Przedsiębiorcy za 2008r. wyniósł 28 562 903,87 zł.

Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Działania organu antymonopolowego nakierowane są na przeciwdziałanie praktykom, które wywołują lub mogą wywoływać negatywne skutki w zakresie stanu konkurencji. Ochrona konkurencji jest zaś podejmowana **w interesie publicznym**, służy bowiem zarówno przedsiębiorcom, jak i konsumentom. Pojęcie interesu publicznego nie zostało zdefiniowane w ustawie antymonopolowej, niemniej było ono wielokrotnie przedmiotem interpretacji Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Zdaniem Sądu, wyrażonym w wyroku z dnia 12.06.2002r. (sygn. akt XVII Ama 47/01), pojęcie interesu publicznego nie jest pojęciem o charakterze jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien on być ustalony i konkretyzowany, a organ antymonopolowy winien być w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji jego rzecznikiem. Podstawą do zastosowania przepisów ustawy antymonopolowej powinno być uprzednie udowodnienie, czy nastąpiło naruszenie interesu publicznego. W ten sposób SOKiK wypowiedział się w wyrokach z dnia: 25.06.2001r. (sygn. akt XVII Ama 84/00), 28.05.2001r. (sygn. akt XVII Ama 82/00), 27.06.2001r. (sygn. akt XVII Ama 92/00), 12.11.2001r. (sygn. akt XVII Ama 105/00) oraz 4.07.2001r. (sygn. akt XVII Ama 108/00). W świetle powyżej wskazanego orzecznictwa organ antymonopolowy może wszcząć i prowadzić postępowania antymonopolowe wówczas, gdy zachodzi podejrzenie, iż nastąpiło naruszenie interesu publicznego, a więc gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty został szerszy krąg uczestników rynku lub wywołują one niekorzystne zjawiska na rynku. Zastosowanie w niniejszej sprawie, wobec przewoźnika przepisów ustawy

antymonopolowej jest związane właśnie z ochroną przez Prezesa UOKiK interesu publicznego. Całościową interpretację pojęcia interesu publicznego przedstawił w wyroku z dnia 5 czerwca 2008r., sygn. Akt III SK 40/07, Sąd Najwyższy. W wyroku tym podzielona została w pełni dotychczasowa linia orzecznictwa, zgodnie z którą naruszenie interesu publicznoprawnego ma miejsce nie tylko wówczas gdy skutkami działań sprzecznych z przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty został „szerszy krąg uczestników rynku”, ale także, gdy działania te wywołały na rynku inne niekorzystne zjawiska. Tym samym istnienie interesu publicznoprawnego należy oceniać przez pryzmat szerszego spojrzenia, uwzględniającego całość negatywnych skutków działań na określonym rynku. Ocena całości negatywnych skutków oznacza nie tylko brak zawężania jej do uszczerbku konkretnego przedsiębiorcy, kontrahenta dominanta rynkowego, ale wzięcie pod uwagę także pozostałych skutków, objawiających się np. wobec konsumentów, czy całej zbiorowości lokalnej. Zarzucone Przedsiębiorcy praktyki w postaci narzucania nieuczciwych, nadmiernie wygórowanych cen za odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych na właściwym rynku lokalnym były skierowane bezpośrednio przeciwko Astwie, MPO-J, którzy to przedsiębiorcy prowadzili lub mogli prowadzić działalność konkurencyjną, na współzależnym wobec rynku odzysku i unieszkodliwiania, rynku odbioru i transportu odpadów oraz przedsiębiorcom potencjalnie zainteresowanym wywozem odpadów z Miasta Siemiatycze, tym samym godząc w konkurencję, jako stan podlegający ochronie ustawy antymonopolowej. Działania Przedsiębiorcy skierowane były pośrednio przeciwko interesom konsumentów, pozbawianych takiej możliwości wyboru usługodawcy, jaką mieliby w warunkach pełnej konkurencji. Z kolei narzucanie nadmiernie wygórowanych cen za odbiór odpadów, a z takim zarzutem wystąpiła Spółdzielnia, należy oceniać także w kontekście przytoczonego wyżej orzecznictwa SN. Działaniami Przedsiębiorcy w tym zakresie dotknięci byli Spółdzielnia i Zarząd Nieruchomości Komunalnych Sp. z o.o. w Siemiatyczach (dalej: Zarząd). Ocena całości negatywnych skutków działania Przedsiębiorcy musi uwzględniać kontekst społeczny, a więc znaczną ilość osób – konsumentów, jaką Spółdzielnia reprezentuje, jakich obsługuje Zarząd i jakich skutki ewentualnej praktyki Przedsiębiorcy pośrednio dotyczą (poprzez zwiększone opłaty za wywóz odpadów uiszczane w czynszu). W takim przypadku również dochodzi do naruszenia interesu publicznoprawnego.

Możliwość stosowania w/w praktyk wynika z siły rynkowej Przedsiębiorcy, będącej rezultatem jego funkcjonowania jako wyłącznego zarządcy jedyne go składowiska odpadów dla Miasta Siemiatycze. Organ antymonopolowy w pełni zgadza się z tezą wysuniętą w piśmiennictwie („Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów – komentarz” E. Modzelewska-Wąchal), że dla naruszenia interesu publiczno-prawnego w takim stanie faktycznym wystarczające jest dowolne nadużycie siły rynkowej w relacjach ze słabszymi uczestnikami rynku, co też miało miejsce w rozpatrywanej sprawie.

Ad pkt 1 sentencji decyzji

Art. 8 ust. 2 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów określa jako praktykę ograniczającą konkurencję m.in. działanie polegające na nadużyciu pozycji dominującej na rynku przez bezpośrednie lub pośrednie narzucanie nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych.

Aby stwierdzić, że działania danego przedsiębiorcy wyczerpują znamiona zarzucanej praktyki ograniczającej konkurencję, niezbędne jest wykazanie spełnienia przez niego wszystkich przesłanek określonych w/w przepisem ustawy, a mianowicie:

- posiadanie przez danego przedsiębiorcę pozycji dominującej na rynku,
- bezpośrednie lub pośrednie narzucanie ceny,
- nieuczciwy, nadmiernie wygórowany charakter narzuconej ceny.

Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Siemiatyczach jest właścicielem i zarządcą jedyne go składowiska odpadów komunalnych dla Miasta Siemiatycze. Przedsiębiorca zajmuje tym samym na lokalnym rynku odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych pozycję dominującą. Dla usług polegających na odzysku i unieszkodliwianiu odpadów (rynek pod względem produktowym) nie istnieje substytut. Definicję rynku właściwego zawiera art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stosownie do której rynek właściwy to rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę i właściwości są uznawane przez nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu panują zbliżone warunki konkurencji. Pod względem geograficznym rynek w niniejszej sprawie wyznacza obszar, z którego pochodzą odpady komunalne, dla których przeznaczone jest składowisko miejskie. Jest to wyłącznie teren Miasta Siemiatycze. Zważywszy, że na każdej gminie spoczywa, zgodnie z powołanymi zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy o odpadach, obowiązek zapewnienia warunków do wywozu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ze swojego terenu, jest oczywistym, że dla odbioru odpadów z terenu Gminy Miasto Siemiatycze jest przeznaczone składowisko miejskie odpadów komunalnych. Innego miejsca składowania Miasto Siemiatycze nie zapewnia, jest to jedyne składowisko na jego terenie. Zgodnie z § 3 ust. 1 zarządzenia Nr 246/06 Burmistrza Miasta Siemiatycze, z dnia 11 kwietnia 2006r. w sprawie wymagań, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie odbierania odpadów komunalnych (...) przedsiębiorcy posiadający odpowiednie zezwolenie na wywóz odpadów komunalnych, są obowiązani do składowania ich na Gminnym Składowisku Odpadów w Siemiatyczach. Warunek ten jest powtórzony w zezwoleniach, jakie Burmistrz Miasta Siemiatycze wydał. Rozważanie w przedmiotowej sprawie możliwości wywozu odpadów na inne składowisko nie ma uzasadnienia z uwagi, na wskazane uwarunkowania prawne. Istotnym jest także fakt, iż Przedsiębiorca wywozi na własne składowisko w Siemiatyczach wyłącznie odpady z Miasta Siemiatycze, co potwierdza zasadność wyznaczenia rynku pod

względem geograficznym jako teren tej Gminy. Przedsiębiorca nie posiada zezwoleń, które umożliwiłyby mu świadczenie usług poza terenem Miasta Siemiatycze, z wyjątkiem zezwolenia dla Gminy Siemiatycze, którego jednak nie wykorzystywał, nie mając zawartych umów na odbiór odpadów na tym obszarze.

W okresie objętym postępowaniem, poza Przedsiębiorcą tylko Astwa wywoziła usługowo z terenu Miasta Siemiatycze odpady komunalne. Śladowe ilości wywożone przez Astwę (ok. 0,1% całości wywozu), trafiły na składowisko w Siemiatyczach. Około 10% całości wywozu odpadów z terenu Miasta Siemiatycze to wywóz własnych odpadów, dokonywany przez przedsiębiorców i instytucje mające siedzibę w Siemiatyczach. W stosunku do tych podmiotów Przedsiębiorca stosował zakwestionowaną w niniejszej decyzji stawkę opłaty za wwiezienie odpadów na składowisko (inaczej za odzysk i unieszkodliwienie tychże odpadów). W odniesieniu do tych podmiotów rozpatrywanie, jako alternatywnych, innych składowisk jest bezprzedmiotowe.

Równolegle, obok wskazanych uwarunkowań, funkcjonuje na gruncie powołanej ustawy o odpadach tzw. zasada bliskości, zgodnie z którą odpady komunalne z danego terenu powinny być unieszkodliwiane w miejscu powstawania lub, jeśli nie jest to możliwe, w najbliższym położonym miejscu. Taka ocena jest zgodna z orzecznictwem antymonopolowym (wyrok SOKiK z dnia 4 marca 2008 sygn. akt. AmA 70/07, z dnia 4 sierpnia 2008 sygn. akt. Ama 4/08). W ostatnim z cytowanych wyroków SOKiK w odniesieniu do art. 9 ustawy o odpadach (...) stwierdził, że : ”Cytowany przepis art. 9 stanowi, że odpady komunalne powinny być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione w miejscu ich powstawania, jeśli to nie jest możliwe, przekazywane do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione”. Wykładnia dokonana przez SOKiK, w kontekście niniejszej sprawy, jasno wskazuje, że właściwym dla przyjęcia odpadów powinno być składowisko odpadów w Siemiatyczach, a jeśli nie byłoby w stanie tychże odpadów przyjąć, to inne najbliższe położone składowisko. W okresie objętym postępowaniem składowisko w Siemiatyczach przyjmowało wszystkie odpady komunalne z terenu Miasta Siemiatycze, rozważanie więc możliwości przekazywania odpadów na inne składowisko byłoby nieracjonalne i niezgodne z zapisami ustawy o odpadach (...). Wnioskodawca Astwa nie wwoziła i nie mogła (zgodnie z warunkami zezwolenia) wwozić na składowisko w Siemiatyczach odpadów z terenu innych gmin.

Ponadto, jeśli wyłącznie z terenu danej gminy przedsiębiorca (posiadający odpowiednie zezwolenie) zamierza wywozić odpady komunalne na dla tej gminy wyznaczone składowisko, tym bardziej, że czyni tak jego konkurent, tym składowiskiem w dodatku zarządzający, to rozpatrywanie w takim kontekście możliwości wywozu na inne składowiska, jako alternatywne, zakłada z góry podejście dyskryminujące. Oznaczałoby to przyjęcie a priori (i usprawiedliwienie) niejednorodnych warunków konkurencji dla przedsiębiorców działających na tym samym terenie i świadczących takie same usługi. Zdaniem organu antymonopolowego nie ma więc uzasadnienia, na gruncie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, rozważanie możliwości wywozu odpadów na potencjalnie alternatywne składowiska odpadów, tym bardziej, że brane są pod uwagę **wyłącznie** odpady pochodzące z Miasta Siemiatycze.

Niezależnie od powyższego organ antymonopolowy ustalił, że okoliczne (położone w sąsiednich gminach) wobec Miasta Siemiatycze składowiska nie mają możliwości przyjmowania odpadów komunalnych spoza terenu własnych gmin.

Rynek właściwy w sprawie stanowi więc usługa odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych pochodzących z terenu Miasta Siemiatycze na składowisku w Siemiatyczach. Odpady te dostarczane są zarówno przez podmioty zajmujące się usługowym wywożeniem odpadów, jak i przez podmioty dostarczające odpady własne. Na tak zdefiniowanym rynku właściwym Przedsiębiorca, będąc właścicielem i zarządcą jedyne składowiska, jest monopolistą, co stanowi kwalifikowaną postać pozycji dominującej na rynku.

Przedsiębiorca stosuje wobec innych przedsiębiorców ustanowione przez siebie stawki opłat za korzystanie ze składowiska odpadów. Ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby miały miejsce negocjacje cenowe pomiędzy Przedsiębiorcami wwożącymi odpady komunalne na składowisko w Siemiatyczach, a jego zarządcą. Natomiast są udokumentowane w postępowaniu próby, w postaci korespondencji z Przedsiębiorcą prowadzonej przez Astwę i Społem, podjęcia takich negocjacji przez tychże przedsiębiorców. Strategia Przedsiębiorcy w takich przypadkach polegała albo na wskazaniu krótkiego terminu na podpisanie aneksu z podwyższonymi stawkami lub na wypowiedzenie umowy (Społem), albo na wypowiedzeniu umowy dotychczasowej i przesłaniu nowej umowy z podwyższonymi stawkami, a następnie na braku odpowiedzi na propozycje wyjaśnienia i negocjacji cen (Astwa). W zaistniałej sytuacji przedsiębiorcy w/w skorzystali z przysługującego prawa do przesłania odpowiednich wniosków, do organu antymonopolowego, co do podejrzenia naruszenia przez Przedsiębiorcę przepisów powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W kontekście więc posiadanej przez Przedsiębiorcę na rynku właściwym pozycji dominującej, a nawet monopolistycznej, uzasadnionym jest stwierdzenie o narzucaniu przez niego kontrahentom stawek opłat za składowanie odpadów komunalnych. Jest to oczywiste ze względu na administracyjne (przez Burmistrza Miasta Siemiatycze w wydawanych w formie decyzji administracyjnej zezwoleniach) wskazanie składowiska w Siemiatyczach jako właściwego dla unieszkodliwiania odpadów z terenu Miasta Siemiatycze. Brak jest rzeczywistej alternatywy wobec wywozu odpadów komunalnych z terenu Miasta Siemiatycze na właśnie gminne składowisko odpadów dla tegoż miasta przeznaczone. Ponadto nie zawarcie umów na warunkach proponowanych przez Przedsiębiorcę oznaczałoby w ogóle brak możliwości świadczenia przedmiotowych usług przez zainteresowanych przedsiębiorców.

Aby mogła być stwierdzona zakazana praktyka ograniczająca konkurencję w zakresie wskazanym w sentencji niniejszej decyzji, obok ustalenia pozycji dominującej danego przedsiębiorcy na rynku właściwym i wykazania faktu narzucania przez niego warunku umowy w postaci ceny, należy również wykazać nieuczciwy charakter tychże cen, co oznacza w tym przypadku ich wygórowany charakter.

Odnośnie charakteru stawek stosowanych przez Przedsiębiorcę, jako nieuczciwych, nadmiernie wygórowanych należy wskazać, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera definicji legalnej pojęć „cena nieuczciwa”

czy też „cena nadmiernie wygórowana”. W praktyce orzecznictwo uznaje, iż ceny nieuczciwe manifestują się m.in. w cenie nadmiernie wygórowanej. Cena ta występuje na przykład wówczas, gdy różni się nadmiernie od opłat pobieranych przez konkurentów działających w podobnych warunkach na innych rynkach geograficznych. Pomocne może być również ustalenie wysokości marży zysku. Gdyby ta marża była rażąco wysoka, a przy tym cena stosowana przez przedsiębiorcę rażąco przewyższałaby ceny konkurentów – wówczas stosowanie cen nadmiernie wygórowanych można byłoby uznać za wykazane. W ocenianym stanie faktycznym jednak kryterium porównawcze ma mniejszą wagę ze względu na faktyczną nieporównywalność warunków funkcjonowania przedsiębiorców zarządzających składowiskami odpadów komunalnych, w tym takimi, które wymagają różnej skali inwestycji modernizacyjnych, związanych z potrzebą uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Składowiska, nawet funkcjonując w ośrodkach miejskich o zbliżonej wielkości, różnią się: okresem działania (stopień wypełnienia, potrzeby rekultywacyjne), infrastrukturą, potrzebami inwestycyjnymi, rodzajem obsługiwanej zabudowy, a nawet jakością zarządzania. Ponadto zarządcy składowisk mogą pełnić tylko funkcje administratorów lub także sami wywożą odpady na własne składowisko, mogą to być także przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą wielozakładową. W tej sytuacji miarodajnym kryterium do oceny działań Przedsiębiorcy, polegających na wprowadzeniu skokowej podwyżki opłat, stają się obiektywne wyniki oceny poprawności kalkulacji stosowanych przez Przedsiębiorcę opłat, rentowności poszczególnych rodzajów działalności, ewentualności stosowania subsydiowania skrośnego. Taka ocena została w postępowaniu przeprowadzona, w tym w postaci opinii biegłych. Przeprowadzona została przez biegłych analiza kosztowa działalności gospodarczej Przedsiębiorcy. Zastosowane zostały do niej kryteria odnoszące się do: kosztów własnych przedsiębiorcy wynikających z kalkulacji ceny towaru (usługi), wielkości zysku w cenie jednostkowej, rentowności rozumianej jako stosunku zysku do kosztów własnych.

Charakterystycznym kryterium nieuczciwości ceny jest jej sprzeczność z dobrymi obyczajami kupieckimi, poprzez nadużycie w stosunku do słabszego uczestnika obrotu posiadanej przewagi kontraktowej (tak: wyrok SOKiK z 22.01.2003r. XVII Ama 12/02, publ. w Dz. Urz. Prezesa UOKiK z 2003r. Nr 2 poz. 262). Dobre obyczaje nakazują oparcie kalkulacji ceny (jeśli jest ona wykonywana) na przejrzystych kryteriach, co oznacza na przykład powinność wliczania do kalkulacji kosztów faktycznie związanych z przedmiotem świadczenia i w odpowiedniej wysokości. Warunki te dotyczą zwłaszcza przedsiębiorcy zajmującego pozycję silnie dominującą. Takie też stanowisko zajął Sąd Najwyższy wskazując, że pojęcie to (cena nieuczciwa) obejmuje także sytuacje takiego kalkulowania ceny, że Przedsiębiorca uwzględnia koszt, który nie został przez niego poniesiony w związku ze sprzedażą towaru lub świadczeniem usługi na rzecz konkretnego kontrahenta (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2004r. III SK 50/04 – OSNP 2005/11/166).

Ponadto nadużywanie pozycji dominującej, polegające na bezpośrednim narzucaniu nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych, może wynikać z tzw. subsydiowania skrośnego. Chodzi tu o różne postacie praktyki

podmiotu dominującego na rynku właściwym narzucania ceny nieuczciwej, opierającej się na parametrach kalkulacyjnych oderwanych od przedmiotu transakcji po to aby pokryć deficyt powstały w związku z wykonywaniem innej działalności, w której przyznaje on szczególne preferencje innym kontrahentom (por. wyroki SOKiK z dnia 9 maja 2001r. – XVII Ama 76/00 – Lex nr 55986; z dnia 23 czerwca 2005r. XVII Ama 44/04 – Lex nr 166192).

Ustalane przez organ antymonopolowy działania Przedsiębiorcy wypełniają przesłanki wskazane w w/w orzeczeniach sądowych, zarówno w zakresie poważnych uchybień w sposobie kalkulacji stawek, jak i subsydiowania skrośnego.

Organ antymonopolowy ustalił fakt wprowadzenia skokowej podwyżki opłat za składowanie odpadów komunalnych przez Przedsiębiorcę w okresie od kwietnia do września 2006r. Bezwzględny wzrost stawek za przyjęcie odpadów na składowisko przez Przedsiębiorcę, sięgający od 46% (odpady rozliczane na podstawie objętości) do 224% (odpady rozliczane na podstawie wagi), w odniesieniu do usług komunalnych o charakterze użyteczności publicznej, jakie stanowi unieszkodliwianie odpadów komunalnych, jest drastyczny. Zważywszy, że dopiero od 2008r. nastąpił znaczny wzrost opłaty za korzystanie ze środowiska (tzw. opłata marszałkowska wzrosła o ok. 400% w stosunku do 2007r.), który mógłby uzasadniać skokową podwyżkę opłat, dokonaną przez Przedsiębiorcę, to przyczynami przedmiotowej podwyżki musiały być inne czynniki kosztotwórcze. Przedsiębiorca wskazał tu przede wszystkim na koszty modernizacji składowiska odpadów, konieczne dla uzyskania tzw. pozwolenia zintegrowanego. Jednak biegli stwierdzili, iż faktycznie koszty te nie zostały poniesione, a nawet trudno je ustalić. Nie zostały bowiem przedstawione przez Przedsiębiorcę szczegółowe dane co do nakładów i harmonogramu ich realizacji, w związku z modernizacją składowiska, co w ogóle uniemożliwia wiarygodne określenie w opinii biegłych prawidłowej opłaty za wywóz i składowanie odpadów komunalnych, uwzględniającej koszt modernizacji. Jednorazowy koszt, który w dodatku miał być dopiero w bliżej nieustalonym terminie poniesiony, został potraktowany przez Przedsiębiorcę analogicznie, jak permanentne (ciągłe) koszty eksploatacyjne. Działaniem poprawnym ze strony Przedsiębiorcy byłoby natomiast zwiększenie opłaty za składowanie odpadów o wartość rocznych kosztów amortyzacyjnych z tytułu poczynionych inwestycji. Istotne jest także przyporządkowanie przez Przedsiębiorcę, w kalkulacji mającej uzasadniać podwyżkę przedmiotowych stawek, aż 30% całości planowanych kosztów modernizacyjnych do jednego roku, w sytuacji gdy już od wielu lat (od 2001r.) zaistniała konieczność uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Ponadto w opinii biegłych zostało stwierdzone faktyczne subsydiowanie skrośne w postaci finansowania przez Przedsiębiorcę działalności polegającej na wywozie (transporcie odpadów) środkami uzyskanymi w wyniku składowania odpadów (z opłat za przyjęcie odpadów na składowisko). W latach 2005 i 2006 ustalona została znaczna strata Przedsiębiorcy na wywozie (transporcie) odpadów komunalnych (odpowiednio: 174 tys. zł i 362 tys. zł), przy jednoczesnej, bardzo wysokiej rentowności z tytułu składowania odpadów, wynoszącej w obu tych latach 54 i 55%.

Nieuczciwy, nadmiernie wygórowanych charakter cen stosowanych przez Przedsiębiorcę potwierdza także prosty test, opisany w części „Prezes UOKiK ustalił, co następuje” niniejszej decyzji. Wynika z niego, że Przedsiębiorca na warunkach narzuconych innym przedsiębiorcom (opłata za składowanie) sam nie byłby w stanie funkcjonować bez straty.

Z ustaleń dokonanych przez Prezesa UOKiK i wynikających z opinii biegłych wynika także znaczna dowolność Przedsiębiorcy w ustalaniu stawek opłat za przyjmowanie odpadów na składowisko, a także za wywóz odpadów, dokonywany przez tego przedsiębiorcę. Przejawem tej dowolności było zróżnicowanie tychże stawek w stosunku do różnych przedsiębiorców, w postaci jednoczesnego stosowania stawek w wysokości 10,73 zł/m³, 11,27 zł/m³ lub 64,79 zł/t wwożonych na składowisko odpadów. Przy czym należy wskazać, że Przedsiębiorca dokonał nieprawidłowego w świetle opinii biegłych (s. 20 Opinii) ustalenia relacji pomiędzy stawką odnoszącą się do objętości odpadów, a stawką bazującą na ich ciężarze, zawyżając do 174 kg/m³ tzw. gęstość pozorną odpadów, która, zgodnie z danymi Przedsiębiorcy oraz wyliczeniami biegłych powinna wynosić ok. 120 kg/m³. Skutkiem powyższego było ustalenie ceny za składowanie odpadów na wysokim poziomie, dla przedsiębiorców rozliczanych na podstawie wagi odpadów.

W świetle ustaleń Prezesa UOKiK i opinii biegłych w przedmiotowej sprawie należy więc uznać, że stawki opłat za składowanie odpadów na składowisku w Siemiatyczach były nieuczciwe, zarówno w aspekcie sposobu ich kalkulacji, jaki i ich nadmiernego wygórowania. Przesądza o tym bardzo znaczna skala wzrostu kosztów jednostkowych, nie mająca uzasadnienia w faktycznie ponoszonych kosztach. Ustalony został także brak wydatków Przedsiębiorcy na wyposażenie składowiska, przy jednoczesnym braku wiarygodnego planu ponoszenia tychże kosztów. Jednorazowy koszt, związany z modernizacją składowiska został ujęty w kalkulacjach jak koszty eksploatacyjne, ponoszone w sposób ciągły. Bardzo wysoka rentowność uzyskiwana przez Przedsiębiorcę na składowaniu odpadów umożliwiała dofinansowanie wywozu odpadów, czyli subsydiowanie skrośne. Należy także wskazać, że nieumiejętne zarządzanie przedsiębiorstwem, dominującym na rynku lokalnym, przynoszące straty na jednym z rodzajów działalności (wywóz poniżej kosztów) oraz skutkujące opóźnieniami w uzyskaniu pozwolenia zintegrowanego, a w konsekwencji koniecznością drastycznego, jednorazowego wzrostu stawek, nie powinno obciążać jego kontrahentów.

Generalnie polityka cenowa danego przedsiębiorcy pozostaje poza sferą zainteresowania organu antymonopolowego. Jednak w przypadku przedsiębiorców posiadających pozycję dominującą na rynku interwencja Prezesa UOKiK jest uzasadniona, o ile wskazana pozycja bywa nadużywana. Kalkulacja dominanta rynkowego, winna być oparta na przejrzystych kryteriach. W niniejszej sprawie o takiej przejrzystości nie można mówić.

Organ antymonopolowy stwierdził zaniechanie zarzucanej praktyki ograniczającej konkurencję. Zaniechanie to jest skutkiem wprowadzenia przez Przedsiębiorcę od 31.01.2008r. nowych stawek za wywóz i składowanie odpadów. Stosowanie tych nowych stawek nie było objęte postępowaniem

antymonopolowym, ze względu na zakres wniosków, które były podstawą wszczęcia postępowania antymonopolowego.

W związku z powyższym Prezes UOKiK orzekł jak w punkcie 1 niniejszej decyzji.

Ad pkt 2 sentencji decyzji

Art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów określa jako praktykę ograniczającą konkurencję m.in. działanie polegające na nadużyciu pozycji dominującej na rynku przez bezpośrednie lub pośrednie narzucanie nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych.

Aby stwierdzić, że działania danego przedsiębiorcy wyczerpują znamiona zarzucanej praktyki ograniczającej konkurencję, niezbędne jest wykazanie spełnienia przez niego wszystkich przesłanek określonych w/w przepisem ustawy, a mianowicie:

- posiadanie przez danego przedsiębiorcę pozycji dominującej na rynku,
- bezpośrednie lub pośrednie narzucanie ceny,
- nieuczciwy, nadmiernie wygórowany charakter narzuconej ceny.

Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Siemiatyczach jest właścicielem i zarządcą jedyne go składowiska odpadów komunalnych dla Miasta Siemiatycze, a także praktycznie jedynym usługodawcą w zakresie wywozu odpadów komunalnych. W badanym okresie, obejmującym lata 2005 i 2006 zezwolenia na wywóz odpadów komunalnych z terenu Miasta Siemiatycz posiadali również Astwa i MPO-J, jednak Astwa wywiozła tylko niewielką ilość (kilkadziesiąt metrów sześciennych), natomiast MPO-J odpadów komunalnych (odbieranych od przedsiębiorców, instytucji i osób fizycznych) z terenu Miasta Siemiatycze nie wywoziło. W obu wskazanych wyżej latach całkowity wwóz odpadów komunalnych z terenu Siemiatycz na składowisko miejskie wyniósł odpowiednio 34251 m³ i 34440 m³. Kontynuując, Przedsiębiorca wwiózł odpowiednio 88,3% i 91,6% tychże odpadów. Pozostałe odpady zostały wwieszone jako własne i własnym transportem przez przedsiębiorców oraz instytucje z terenu Siemiatycz, a więc nie była to działalność konkurencyjna wobec Przedsiębiorcy. Rynek właściwy pod względem przedmiotowym stanowi odbiór i transport odpadów komunalnych od usługobiorców na składowisko miejskie w Siemiatyczach. Natomiast pod względem geograficznym rynek właściwy to teren Miasta Siemiatycze, co wynika z lokalizacji przedsiębiorców zarzucających Przedsiębiorcy stosowanie praktyk ograniczających konkurencję, z odrębnych, wyłącznie dla Miasta Siemiatycze, stawek za wywóz odpadów, stosowanych przez Przedsiębiorcę, z faktu wywozu wszystkich odpadów przez Przedsiębiorcę na składowisko w Siemiatyczach oraz z uwarunkowań prawnych. Zgodnie bowiem z § 3 ust. 1 zarządzenia Nr 246/06 Burmistrza Miasta Siemiatycze, z dnia 11 kwietnia 2006r. w sprawie wymagań, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie odbierania odpadów komunalnych (...) przedsiębiorcy posiadający odpowiednie zezwolenie na wywóz odpadów komunalnych, są obowiązani do składowania ich na Gminnym Składowisku Odpadów w Siemiatyczach. Warunek ten jest powtórzony w

zezwoleń, jakie Burmistrz Miasta Siemiatycze wydał dla starających się przedsiębiorców. Uprawnione jest więc stwierdzenie, iż Przedsiębiorca w zakresie usługowego wywozu odpadów komunalnych z terenu Miasta Siemiatycz miał pozycję dominującą.

Przedsiębiorca stosuje wobec innych przedsiębiorców ustanowione przez siebie stawki opłat za wywóz odpadów bezpośrednio. Ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby miały miejsce negocjacje cenowe pomiędzy Przedsiębiorcami zlecającymi (w formie umów) wywóz odpadów, a Przedsiębiorcą. Natomiast jest udokumentowany w postępowaniu fakt przesłania przez Przedsiębiorcę do Spółdzielni pisma z dnia 27.04.2006r., do którego została załączona nowa umowa na usługę wywozu odpadów, Przedsiębiorca stwierdził tam, że w przypadku braku zaakceptowania warunków tejże umowy przez Spółdzielnię zaprzestanie wykonywania przedmiotowej usługi. Spółdzielnia dwukrotnie (pisma z 8.05.2006r. i 7.06.2006r.) zwracała się do Przedsiębiorcy o przedstawienie kalkulacji wzrostu kosztów usługi wywozu, pisma te pozostały bez odpowiedzi. W kontekście posiadanej przez Przedsiębiorcę silnie dominującej pozycji na rynku właściwym, takie działania należy uznać za bezpośrednie narzucanie warunków umowy w postaci cen.

W przeciwieństwie do dwóch wskazanych przesłanek zastosowania wobec Przedsiębiorcy art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przesłanka trzecia w postaci nieuczciwej, nadmiernie wygórowanej ceny w niniejszej sprawie nie zachodzi. W odróżnieniu od stawek za przyjęcie przez Przedsiębiorcę odpadów komunalnych na składowisko, stawki wywóz odpadów przez Przedsiębiorcę nie mają charakteru nadmiernie wygórowanych. Przemawia za tym fakt ponoszenia przez Przedsiębiorcę strat w wyniku wywozu odpadów. W latach 2005-2006 strata Przedsiębiorcy na wywozie (transporte) odpadów komunalnych wyniosła odpowiednio: 174 tys. zł i 362 tys. zł. Główną przyczyną takiej sytuacji było, co przyznał Przedsiębiorca i udowodnili w opinii biegli stosowanie zaniżonych stawek (w odniesieniu do lat 2005-2006 to 11,38 zł/m³ i 12,84 zł/m³ wobec Spółdzielni i Zarządu) za wywóz odpadów. Wzrost ceny o ok. 70%, do 22 zł/m³, aczkolwiek bezwzględnie znaczny, konsumował stosowany w poprzednich latach zaniżony poziom cen oraz uwzględniał aktualnie ponoszone przez Przedsiębiorcę koszty. W związku z tym, że z terenu Spółdzielni oraz zasobów komunalnych Zarządu i administrowanych przez niego wspólnot mieszkaniowych wywożone są znaczne ilości odpadów, za wywóz których cena w umowach odnosi się do metra sześciennego (a nie do konkretnych typów pojemników), miarodajne jest odniesienie zaskarżonej przez Spółdzielnię stawki w wysokości 22 zł/m³ odpadów, do obiektywnego wskaźnika w postaci stawki ustalonej przez biegłych. Skalkulowana przez biegłych, na podstawie danych Przedsiębiorcy stawka, uwzględniająca także założony w jego kalkulacji zysk w wysokości 10%, wynosi 21,44 zł/m³. Stawka zastosowana przez Przedsiębiorcę wobec Spółdzielni i Zarządu odpowiada niemalże dokładnie stawce ustalonej przez biegłych i tym samym nie budzi zastrzeżeń Prezesa UOKiK, jako nadmiernie wygórowana.

W związku z powyższym Prezes UOKiK orzekł jak w punkcie 2 niniejszej decyzji.

Ad pkt 3 sentencji decyzji

Prezes UOKiK nałożył na Przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 65980 zł. W myśl art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy antymonopolowej mającej zastosowanie w niniejszej sprawie, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli Przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się stosowania praktyki ograniczającej konkurencję w rozumieniu art. 5 lub art. 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Fakt nałożenia kary podkreślać ma naganność zachowania podmiotu, który dopuścił się stosowania praktyk ograniczających konkurencję, a tym samym naruszył zapisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kara pieniężna nakładana przez Prezesa Urzędu pełni funkcję represyjną, prewencyjną oraz edukacyjną. Funkcja represyjna ma stanowić dolegliwość dla przedsiębiorcy łamiącego prawo oraz ma na celu przymuszenie go do powstrzymania się od podobnych działań. Funkcja prewencyjna oraz edukacyjna mają na celu powstrzymanie przedsiębiorcy stosującego praktykę oraz innych przedsiębiorców przed stosowaniem w przyszłości tego typu praktyk w obrocie gospodarczym. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniona jest wysokość kar nakładanych na przedsiębiorców. Artykuł 104 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, iż przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, należy w szczególności uwzględnić „okres, stopień oraz okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy.”

W przedmiotowej sprawie negatywnie ocenione i udowodnione działania Przedsiębiorcy stanowiły praktyki ograniczające konkurencję, polegające na stosowaniu nieuczciwych, nadmiernie wygórowanych cen za przyjęcie odpadów komunalnych na składowisko miejskie. Generalnie oceniany był jeden stan faktyczny, powstały w związku z wprowadzeniem przez Przedsiębiorcę do stosowania od 2006r. nowych, znacznie podwyższonych stawek za składowanie odpadów.

Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód przedsiębiorcy osiągnięty w roku poprzedzającym rok nałożenia kary. Przedsiębiorca osiągnął w 2008r. przychód równy 28 562 903,87 zł. Maksymalna wysokość kary pieniężnej, jaka mogłaby być nałożona na Przedsiębiorcę wynosi 2 856 290,38 zł .

Prezes UOKiK dokonując oceny wagi stwierdzonej praktyki i oceniając, iż działanie Przedsiębiorcy było poważnym naruszeniem i ograniczeniem konkurencji, ustalił kwotę bazową, na poziomie 0,3% jego przychodu, co stanowi równowartość 85688,71 zł. Ustalając, że działania stanowiły poważne naruszenie i ograniczenie konkurencji organ antymonopolowy miał na względzie udowodniony fakt zastosowania przez Przedsiębiorcę, jako administratora składowiska odpadów dla Miasta Siemiatycze, nieuczciwych, poprzez nadmierne wygórowanie, cen za przyjęcie odpadów na składowisko. Działanie to miało dwojaki wymiar, po pierwsze eksploatacyjny, jako bezpośredni skutek zastosowania wysokich cen (uiszczanych przez Społem i inne podmioty dostarczające własne odpady) oraz

pośredni poprzez faktyczne blokowanie przez Przedsiębiorcę dostępu do istotnej infrastruktury w postaci składowiska, niezbędnej do podjęcia przez innych zainteresowanych przedsiębiorców działalności strictly konkurencyjnej wobec Przedsiębiorcy, w zakresie usługi wywozu odpadów. Wniosek taki jest racjonalnym wyjaśnieniem sytuacji, w której przedsiębiorcy (Astwa, MPO-J) mając odpowiednie zezwolenia Burmistrza Siemiatycz nie podejmują jednak działalności wywozowej, a w przypadku Astwy nie zostaje nawet podpisana umowa zawierająca zaskarżoną stawkę. W związku z tym, że nadużycie pozycji dominującej w postaci narzucenia nieuczciwych, nadmiernie wygórowanych cen za składowanie odpadów było znaczne (wysoki wzrost stawek przy jednoczesnej wysokiej rentowności) i nieuzasadnione w kontekście sposobu i skali uwzględnienia kosztów modernizacji składowiska, ten rodzaj praktyki został uznany za poważne naruszenie zasad konkurencji.

W następnej kolejności Prezes Urzędu wziął pod uwagę czynniki odnoszące się do charakterystyki rynku i specyfiki działalności przedsiębiorcy. Organ antymonopolowy doszedł do przekonania, iż czynniki dotyczące charakterystyki rynku w postaci jego struktury oraz potencjału ekonomicznego Spółdzielni mają w rozpatrywanej sprawie istotne znaczenie, wpływając tym samym na wymiar kary pieniężnej. Potencjał ekonomiczny Przedsiębiorcy pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym ze stwierdzoną praktyką. Środki uzyskane z tytułu stosowania cen nadmiernie wygórowanych służyły do finansowania działalności współzależnej, przynoszącej straty. Czynnikiem rynkowym, który miał wpływ na zwiększenie ustalonej kwoty bazowej była możliwość powstania szkód dla konsumentów, związanych z zablokowaniem przez Przedsiębiorcę wejścia na rynek konkurencyjnych przedsiębiorców wywożących odpady, a co za tym idzie niemożność wyboru przez konsumentów konkurencyjnej oferty. Jednocześnie organ antymonopolowy wziął pod uwagę fakt względnie niskiego udziału w przychodach ogółem Przedsiębiorcy, przychodów generowanych przez działalność polegającą na unieszkodliwianiu odpadów komunalnych, który w badanym okresie kształtował się na poziomie nieco powyżej 2%. Łączne zastosowanie wskazanych kryteriów spowodowało obniżenie kwoty bazowej o 30%, do 59982 zł.

Przedmiotowa, zakazana praktyka Przedsiębiorcy była praktyką długotrwałą. Dwuletni okres stosowania praktyki spowodował podwyższenie kary o 10%, co dało kwotę równą 65980 zł.

Prezes UOKiK ocenił stan faktyczny sprawy pod kątem okoliczności łagodzących i obciążających Przedsiębiorcę. Organ antymonopolowy stwierdził zaniechanie zakazanych praktyk przez Przedsiębiorcę. Zaniechanie to, nastąpiło jednak tylko przy okazji zmiany stawek za wywóz odpadów poprzez odpowiednie zarządzenie Prezesa Przedsiębiorcy. Nie są znane organowi antymonopolowemu żadne okoliczności wskazujące na to, aby przedmiotowa zmiana stawek była związana z prowadzonym postępowaniem antymonopolowym, a wręcz przeciwnie. Przedsiębiorca nie informował Prezesa UOKiK o wprowadzeniu nowych stawek, natomiast uprawnione jest stwierdzenie, że zostały te stawki wprowadzone po stosunkowo długim okresie (ok. 2 lata) obowiązywania stawek dotychczasowych, a więc w czasie kiedy mogły nastąpić zmiany kosztów

działalności, a na pewno drastycznie wzrosła opłata za korzystanie ze środowiska (tzw. opłata marszałkowska). Zmiana stawek została więc dokonana po długim czasie od momentu wszczęcia postępowania antymonopolowego i na skutek okoliczności, co najmniej w części, niezależnych od Przedsiębiorcy. Dlatego też zaprzestanie stosowania przedmiotowej praktyki przez Przedsiębiorcę nie zostało przez Prezesa UOKiK uznane za okoliczność łagodzącą. Organ antymonopolowy nie znalazł w sprawie innych okoliczności obciążających bądź łagodzących. W ten sposób, nałożona kara pieniężna jest równa ustalonej dla potrzeb niniejszej decyzji tzw. kwocie bazowej (w zaokrągleniu).

Ostatecznie więc nałożona kara pieniężna w wysokości 65980 zł stanowi 0,23 % przychodu i odpowiednio 2,3 % maksymalnej wysokości kary, jaka mogłaby być nałożona w niniejszej sprawie.

W związku z powyższym Prezes UOKiK orzekł jak w punkcie 3 sentencji niniejszej decyzji.

Karę należy wpłacić w ciągu 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji do Narodowego Banku Polskiego, Oddział Okręgowy w Warszawie, na rachunek: 51101010100078782231000000.

Ad pkt 4 sentencji decyzji

Prezes UOKiK w postanowieniu zawartym w pkt 4 niniejszej decyzji obciążył Przedsiębiorcę kosztami postępowania antymonopolowego, na rzecz Spółdzielni, w postaci kosztu opinii biegłych w kwocie – 5500 zł.. Wskazane także przez Spółdzielnię koszty w postaci rachunku za doradztwo prawne oraz opłaty za wnioski o wszczęcie postępowania antymonopolowego nie zostały uwzględnione z uwagi na brzmienie przepisu art. 69 ust. 1. Nie można bowiem uznać Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. za stronę przegrywającą sprawę, w zakresie objętym wnioskiem Spółdzielni, a to z uwagi na nie stwierdzenie przez Prezesa UOKiK, w pkt 2 sentencji niniejszej decyzji, zarzucanej przez Spółdzielnię praktyki. Przedsiębiorcę można określić jako stronę przegrywającą sprawę w kontekście praktyki ograniczającej konkurencję, stwierdzonej w pkt 1 sentencji niniejszej decyzji. W tym przypadku Przedsiębiorca jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Niniejsza decyzja kończy postępowanie antymonopolowe wszczęte w trybie wnioskowym, prowadzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Przedmiotowe postępowanie było wszczęte na podstawie wniosków trzech przedsiębiorców, zgodnie z art. 62 kpa, który umożliwia prowadzenie jednego postępowania, dotyczącego więcej niż jednej strony. Pomimo, iż na podstawie wniosku Spółdzielni nie została przez organ antymonopolowy stwierdzona praktyka ograniczająca konkurencję, to jednak Przedsiębiorca ten poniósł w trakcie postępowania koszt opinii biegłych, która to z kolei opinia stanowiła istotną i niezbędną podstawę do stwierdzenia stosowania przez Przedsiębiorcę praktyki ograniczającej konkurencję, zarzucanej we wnioskach o wszczęcie postępowania pozostałych wnioskodawców, Astwy i Społem. Zważywszy, że zarówno ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów obecnie obowiązująca, jak i ustawa ją poprzedzająca z 15 grudnia 2000r., jako podstawowy cel jej obowiązywania wskazuje podejmowaną w interesie

publicznym ochronę interesów przedsiębiorców i konsumentów, należy uznać, że Spółdzielnia jako wnioskodawca, pomimo, że jej wniosek nie został uwzględniony, to w kontekście ochrony interesu publicznego nie może być uznana za stronę przegrywającą. Powyższe potwierdza fakt stwierdzenia przez Prezesa UOKiK stosowania praktyki ograniczającej konkurencję przez Przedsiębiorcę, co niewątpliwie sytuuje tego przedsiębiorcę właśnie jako stronę przegrywającą.

Kwotę z tytułu nakazanych do zwrotu kosztów postępowania należy przekazać w ciągu 14 dni od daty uprawomocnienia się postanowienia na wskazany przez Spółdzielnię rachunek bankowy.

Ad pkt 5 sentencji decyzji

Prezes UOKiK w postanowieniu zawartym w pkt 5 niniejszej decyzji nakazał Przedsiębiorcy zwrot, na podstawie art. 69 ust. 1 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, kosztów postępowania antymonopolowego, na rzecz Społem. Nie ulega wątpliwości, że koszt opłaty za wniosek o wszczęcie postępowania antymonopolowego, stanowił koszt niezbędny do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Przedsiębiorca jest stroną przegrywającą sprawę w kontekście praktyki ograniczającej konkurencję, stwierdzonej przez Prezesa UOKiK w pkt 1 sentencji niniejszej decyzji.

Kwotę z tytułu nakazanych do zwrotu kosztów postępowania należy przekazać w ciągu 14 dni od daty uprawomocnienia się postanowienia na wskazany przez Społem rachunek bankowy.

Organ antymonopolowy wystosował wezwanie do przedstawienia spisu kosztów poniesionych, w związku z przedmiotowym postępowaniem antymonopolowym, przez Astwę. Odpowiedź w tym zakresie nie została jednak udzielona. W związku z czym Prezes UOKiK nie orzekł, zgodnie z brzmieniem art. 76 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 15 grudnia 2000r. w przedmiocie zwrotu kosztów postępowania na rzecz Astwy.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kpc – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Lublinie.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowień o kosztach zawartych w punktach 4 i 5 niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z 479²⁸ § 1 pkt 2 Kpc, przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Lublinie w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Otrzymują:

Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.
ul. Armii Krajowej 26
17-300 Siemiatycze

Spółdzielnia Mieszkaniowa
Lokatorsko – Własnościowa
ul. 11 Listopada 43
17-300 Siemiatycze

Powszechna Spółdzielnia
Spożywców SPOŁEM
Pl. Jana Pawła II 1
17-300 Siemiatycze

Przedsiębiorstwo Usługowo-
Asenizacyjne ASTWA Sp. z o.o.
ul. Kombatantów 4
15-102 Białystok

Decyzja podpisana przez p. Ewę Wiszniowską – Dyrektora Delegatury UOKiK w
Lublinie, w dn. 31.12.2009r.

